

Náhrada škody

Existence porostů vyšších než 3 m v ochranném pásmu zařízení elektrizační distribuční soustavy nezakládá sama o sobě stav, který ohrožuje bezpečné a spolehlivé provozování distribuční soustavy, a neopravňuje tak bez dalšího provozovatele distribuční soustavy k vykácení takových porostů. Právo provozovatele distribuční soustavy odstraňovat a oklešťovat stromoví vyšší než 3 m v ochranném pásmu distribuční soustavy je tudíž limitováno povinností šetřit práva vlastníků dotčených nemovitostí a provádět kácení a ořez stromů jen v rozsahu nezbytném k zajištění bezpečného a spolehlivého provozování zařízení distribuční soustavy.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 25 Cdo 3832/2023-600 ze dne 26.5.2025)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobkyně: A. U., zastoupená Mgr. T.L., advokátem se sídlem P., proti žalované: ČEZ Distribuce, a. s., se sídlem D., zastoupené Mgr. R.V., LL.M., advokátem se sídlem P., za účasti: EUROSPEED czech s.r.o., se sídlem P., zastoupená Mgr. R.M., advokátem se sídlem P., jako vedlejší účastnice na straně žalované, o náhradu škody ve výši 1.682.555 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu Praha-západ pod sp. zn. 3 C 186/2017, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2023, č. j. 25 Co 115,151/2023-561, tak, že dovolání do výroku IV rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2023, č. j. 25 Co 115,151/2023-561, se zamítá; jinak se dovolání odmítá.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobkyně se domáhala po žalované náhrady majetkové újmy 2.305.776 Kč s příslušenstvím a dále náhrady nemajetkové újmy 700.000 Kč. Žalobkyně vlastní pozemek p. č. XY v k. ú. XY. Při kontrole tohoto pozemku matka žalobkyně dne 19. 3. 2016 zjistila, že došlo k násilnému odstranění plotu, vniknutí na pozemek a především k pokácení a odcizení 21 ks vzrostlých stromů různého stáří. Dle sdělení zaměstnanců vedlejšího účastníka prováděl vedlejší účastník na pozemku žalobkyně čištění ochranného pásma nadzemního elektrického vedení na základě plné moci udělené žalovanou. Žalobkyně má za to, že stromy byly pokáceny protiprávně.

2. Okresní soud Praha-západ rozsudkem ze dne 9. 12. 2022, č. j. 3 C 186/2017-501, ve spojení s usnesením ze dne 28. 2. 2023, č. j. 3 C 186/2017-512, výrokem I uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni 1.682.555 Kč s příslušenstvím, výrokem II žalobu co do požadavku na zaplacení 1.323.221 Kč s příslušenstvím zamítl a výroky III - V rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi účastníky a vůči státu. Po rozsáhlém dokazování vzal okresní soud za prokázané, že žalobkyně byla dne 19. 5. 2014 písemně upozorněna, že vzrůst stromů a jiných porostů na jejím pozemku ohrožuje spolehlivý a bezpečný provoz zařízení distribuční soustavy provozované žalovanou (vedení velmi vysokého napětí), proto byla žalobkyně vyzvána k odstranění a okleštění stromoví a jiných porostů, a to do 4. 6. 2014 s tím, že v opačném případě odstranění a okleštění stromoví provede žalovaná prostřednictvím společnosti FORESTER SERVIS s. r. o. U vedení velmi vysokého napětí do 110 kV měl být zásah realizován tak, aby po zásahu byla zachována vzdálenost větví, stromů a kmenů od elektrického vedení o velikosti 4,5 metru u stromů, na které lze vylézt, a 3 metry u stromů, na které nelze vylézt. Ve dnech 18. 3. až 19. 3. 2016 vedlejší účastník na základě rámcové smlouvy, kterou s žalovanou

uzavřel dne 17. 10. 2014, na pozemku žalobkyně pokácel celkem 21 stromů. Vedlejší účastník žalobkyni o pracích v roce 2016 neinformoval ani kácení předem neoznámil orgánu ochrany přírody a krajiny. Dne 1. 4. 2016 vedlejší účastník na základě plné moci od žalované oznámil orgánu ochrany přírody a krajiny, že dne 18. 3. 2016 na pozemku žalobkyně pokácel 8 dubů, jejichž obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí činil 104-200 cm, s odůvodněním, že se stromy dotýkaly vedení velmi vysokého napětí a byly pokáceny z důvodu bezpečnosti osob a provozu energetické soustavy. Česká inspekce životního prostředí provedla ve dnech 22. 3. 2016 a 26. 4. 2017 na pozemku žalobkyně místní šetření, o čemž sepsala vnitřně rozporný protokol ze dne 6. 10. 2017, podle nějž dne 22. 3. 2016 bylo zjištěno pokácení 24 ks dřevin včetně 3 keřů a dne 26. 4. 2017 bylo zjištěno pokácení 13 ks dřevin rostoucích mimo les, avšak v soupisu uvedla 21 ks dřevin, a dále konstatovala, že doložené rozměry nasvědčovaly tomu, že se stromy korunami dotýkaly elektrického vedení, přičemž pochybení vedlejšího účastníka mělo spočívat v tom, že nesplnil oznamovací povinnost ve vztahu ke 4 vzrostlým dřevinám mimo les v ochranném pásmu nadzemního vedení elektrizační soustavy na pozemku žalobkyně. Za toto pochybení Česká inspekce životního prostředí příkazem ze dne 16. 1. 2018 shledala vedlejšího účastníka vinným z porušení § 8 odst. 2 a 4 zákona o ochraně přírody a krajiny a uložila mu pokutu za přestupek ve výši 100.000 Kč. Na základě trestního oznámení žalobkyně byla věc šetřena policií, která usnesením ze dne 29. 12. 2017 odložila trestní věc podezření ze spáchání přečinu krádeže, jehož se měl dopustit neznámý pachatel na pozemku žalobkyně, již měla vzniknout škoda na odcizené dřevní hmotě a poškozeném oplocení. Ve stavebním deníku vedeném vedlejší účastníkem nebyl ke kácení porostů na pozemku žalobkyně učiněn žádný záznam a soudu nebyly předloženy žádné fotografie, které by zachycovaly stav pokácených stromů na pozemku žalobkyně bezprostředně před jejich pokácením. Pozemek žalobkyně nebyl jediným pozemkem v k. ú. XY, na němž na jaře 2016 došlo ke kácení porostů, neboť v daném období vedlejší účastník provedl plošné čištění ochranného pásma, přičemž toto čištění mělo být provedeno tak, aby byly pokáceny veškeré stromy převyšující 3 metry a nacházející se v ochranném pásmu, respektive v pásmu o šířce 15 metrů na každou stranu od krajního vodiče nadzemního vedení. K ořezu stromů na pozemku žalobkyně došlo ze strany žalované již v minulosti, avšak nikoli k jejich pokácení. Pro žalobkyni je celá záležitost emocionální, neboť subjektivně vnímá svůj pozemek jako zničený. Před zahájením tohoto soudního řízení zaslala žalované předžalobní výzvu a požadovala úhradu částky 4.000.000 Kč. Nechala si přitom zpracovat znalecký posudek od Ing. Jiřího Grulichy, který hodnotu 21 pokácených stromů vyčíslil na 2.305.776 Kč. Znalecká kancelář Lesprojekt východní Čechy s.r.o. stanovila hodnotu pokácených stromů na částku 1.682.555 Kč.

3. Po právní stránce věci okresní soud uzavřel, že žalovaná je ve věci pasivně legitimována, neboť ke kácení stromů došlo jejím jménem a z jejího pověření. Nebylo prokázáno, že se jednalo o havarijní zásah z důvodu bezprostředního ohrožení distribuční soustavy, nýbrž o průběžné čištění ochranného pásma, tedy plánovaný zásah, jehož podmínky však vedlejší účastník nedodržel. Dále soud prvního stupně provedl výklad ustanovení § 46 odst. 9 zákona č. [458/2000](#) Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, (dále jen „energetický zákon“), které zakazuje růst porostů v ochranném pásmu nadzemního vedení nad výšku tří metrů, avšak dovodil, že je třeba jej nazírat optikou dalších ustanovení energetického zákona o povinnosti neohrožovat majetek či zájem na ochraně životního prostředí a šetřit práva vlastníků dotčených nemovitostí. Tedy neohrožují-li porosty v ochranném pásmu bezpečné a spolehlivé provozování zařízení distribuční soustavy, pak není naplněn předpoklad pro jejich pokácení žalovanou, i když by takové porosty výšku tří metrů převyšovaly. Na základě těchto východisek uzavřel okresní soud, že žalovaná porušila jak své zákonné zmocnění vyplývající z energetického zákona, tak i povinnosti dle zákona o ochraně přírody a krajiny, na pozemku žalobkyně prostřednictvím vedlejšího účastníka neoprávněně pokácela 21 vzrostlých stromů, čímž jí způsobila majetkovou újmu, za kterou odpovídá podle § 2910 o. z. Při určení výše vzniklé škody vyšel soud ze znaleckého posudku znalecké kanceláře Lesprojekt východní Čechy s.r.o. ve znění jeho doplnění a určující vzniklou škodu částkou 1.682.555 Kč, neboť tento znalecký ústav na rozdíl od znalce Grulichy použil metodiku vhodnější pro

ocenění stromů, jejichž stav nebyl zcela znám. Co do zbytku nároku na náhradu majetkové újmy a v rozsahu nároku na náhradu nemajetkové újmy, pro jejíž náhradu neshledal zákonné předpoklady, pak žalobu zamítl.

4. K odvolání všech účastníků Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 28. 6. 2023, č. j. 25 Co 115,151/2023-561, výroky I, II a III rozsudek soudu prvního stupně změnil v napadených nákladových výrocích III, IV a V pouze co do částek přiznaných nákladů řízení mezi účastníky a vůči státu, jinak jej v těchto výrocích potvrdil, výrokem IV potvrdil rozsudek soudu prvního stupně v napadeném výroku I a výrokem V rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud se plně ztotožnil se skutkovým stavem zjištěným soudem prvního stupně i s jeho právními závěry. Konstatoval, že žalovaná sice má jako provozovatel distribuční soustavy řadu oprávnění na základě energetického zákona, avšak tato oprávnění nejsou bezbřehá, naopak jsou spojena s řadou povinností, jež současně žalovaná musí dodržovat. Zdůraznil, že žalovaná neunesla důkazní břemeno ohledně tvrzeného havarijního zásahu, když prostřednictvím vedlejšího účastníka řádně nezdokumentovala stav pozemku žalobkyně před kácením, nevedla řádně stavební deník a důvod pro havarijní zásah neprokázala ani jinak, ačkoli fakticky zjevně v režimu operativního zásahu postupovala. Ve výzvě k odstranění a okleštění stromů ze dne 19. 5. 2014 byl jasně stanoven rozsah úprav tak, že k pokácení stromů dojít nemuselo, a v minulosti ani nedošlo, a především k němu nedošlo ani při provádění zásahu vedlejší účastnice na jaře 2016 vůči vlastníkům sousedních pozemků. Odvolací soud tedy rovněž dospěl k závěru, že žalovaná potažmo vedlejší účastnice překročily své zákonné zmocnění dle energetického zákona a způsobily žalobkyni majetkovou újmu, kterou lze odškodnit toliko v penězích, neboť uvedení původního stavu není možné. Rovněž stanovení výše škody podle znaleckého posudku znalecké kanceláře Lesprojekt východní Čechy s. r. o. shledal odvolací soud přesvědčivým, neboť další znalecké posudky znalců Ing. Broukala a prof. Ing. Bartůňka nejsou pro věc použitelné, jelikož tyto znalci nesprávně vycházeli ze zákona o oceňování majetku. Závěrem odvolací soud přepočítal nákladové výroky, jelikož okresní soud vycházel z nesprávných tarifních hodnot advokátního tarifu.

II. Dovolání a vyjádření k němu

5. Proti výrokům I, III, IV a V rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání. Jeho přípustnost podle § 237 o. s. ř. dovozuje z toho, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na řešení dovolacím soudem dosud neřešených otázek hmotného práva týkajících se úpravy nakládání s porosty v ochranném pásmu distribuční soustavy dle energetického zákona a zákona na ochranu přírody a krajiny, které vymezila následovně: (i) zda způsobuje nedostatek oznámení o odstraňování dřevin v ochranném pásmu distribuční soustavy podle § 8 odst. 2 nebo odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny porušení oprávnění provozovatele distribuční soustavy k odstranění a okleštění stromů podle § 25 odst. 3 písm. g) ve spojení s § 46 odst. 1 a odst. 9 energetického zákona, (ii) zda zakládá existence porostů vyšších než 3 m v ochranném pásmu distribuční soustavy v rozporu se zákazem dle § 46 odst. 9 energetického zákona stav, který ohrožuje bezpečné a spolehlivé provozování distribuční soustavy, a konečně (iii) zda může orgán ochrany přírody podle § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny vydat po právu rozhodnutí, kterým by zakázal či omezil kácení dřevin v ochranném pásmu distribuční soustavy. Dovolání je podáno z důvodu nesprávného právního posouzení výše uvedených otázek odvolacím soudem, na jejichž vyřešení napadené rozhodnutí dle mínění dovolatelky závisí. Dovolatelka následně podrobně odůvodnila ke každé z otázek svůj závěr o nesprávném právním posouzení. Podstatou dovolání je názor, že v ochranném pásmu distribuční soustavy nesmí růst porosty převyšující 3 m výšky, v opačném případě dochází bez dalšího k ohrožení bezpečného a spolehlivého provozu distribuční soustavy, na jehož základě je žalovaná oprávněna provést havarijní zásah bez dodržení podmínek zákona o ochraně přírody a krajiny. Na podporu svého názoru

dovolatelka odkazuje na komentář energetického zákona, kde se k § 46 uvádí, že „za splnění povinnosti, resp. dodržení zákazu nenechávat růst porosty nad 3 m odpovídá provozovatel příslušné soustavy. Vlastníci či uživatelé dotčených nemovitostí jsou ovšem povinni jim tuto činnost umožnit.“ Součástí dovolání je také vlastní hodnocení provedených důkazů. Dovolatelka poukazuje na to, že všechny dotčené stromy v ochranném pásmu přesahovaly výškový limit 3 m, jejich výška byla v rozmezí 10 m až 29 m, jejich koruny dosahovaly výšky od 8 m do 16 m, proto nemůže obstát hypotéza odvolacího soudu, že mohlo dojít pouze k ořezu dotčených stromů. Dovolatelka má za to, že žalobkyně porušila povinnost dle § 46 odst. 9 energetického zákona, proto jí nemůže být poskytnuta ochrana, což vyplývá z § 6 odst. 2 o. z. a čl. 11 Listiny základních práv a svobod. Zákonem chráněný zájem na ochraně bezpečnosti, stability a bezporuchovosti distribuční soustavy provozované ve veřejném zájmu musí být upřednostněn před individuálním výkonem vlastnického práva žalobkyně. Dovolatelka spatřuje vadu řízení v tom, že odvolací soud vyhodnotil protokol České inspekce životního prostředí jako vnitřně rozporný a spekulativní, nevycházel proto z jeho závěrů, ač se jednalo pouze o písarské chyby, a odmítl provést výslech protokolujícího pracovníka ČIŽP. Navrhla proto, aby Nejvyšší soud zrušil rozsudek odvolacího soudu jakož i rozsudek soudu prvního stupně a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

6. Žalobkyně ve vyjádření k dovolání uvedla, že dovolání považuje za nepřijatelné, napadený rozsudek odvolacího soudu i soudu prvního stupně považuje v napadených výrocích za správný a veškeré dovolací námítky za opakovaně vypořádané v předchozím řízení. V části dovolání dovolatelka manipuluje skutková zjištění a v části je překrucuje, čímž prokazuje bezohlednost, arogantnost a naprostou ztrátu soudnosti. Za podstatné považuje žalobkyně, že v průběhu řízení bylo klíčovou obranou dovolatelky tvrzení o havarijním zásahu a bezprostředním ohrožení distribuční sítě, což v řízení bylo spolehlivě vyvráceno. Klíčovým naopak nebylo posouzení ze strany ČIŽP a otázka rozměrů pokácených stromů, neboť jsou to nová skutková tvrzení. Závěrem žalobkyně uvedla, že v průběhu řízení byl odhalen nezájem dovolatelky i vedlejšího účastníka k vlastnickému právu jiných osob i k oblasti ochrany přírody a krajiny, dovolatelka ignorovala své povinnosti, v rámci oprávnění jednala svévolně a neoprávněně, a to nejen na pozemku žalobkyně. Navrhla proto, aby dovolací soud dovolání odmítl, případně zamítl, a přiznal jí náhradu nákladů dovolacího řízení.

III. Přípustnost dovolání

7. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobou oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.) zastoupeným advokátem ve smyslu § 241 o. s. ř. a má stanovené náležitosti, se zabýval jeho přípustností.

8. Žalovaná dovolání podala proti rozsudku odvolacího soudu i do výroků I, II a V, jimiž odvolací soud rozhodl o náhradě nákladů řízení; dovolání proti výroku o náhradě nákladů řízení není podle § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř. přípustné, Nejvyšší soud proto dovolání žalované proti těmto výročkům podle § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.

9. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

10. Přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že jsou splněna kritéria přípustnosti dovolání obsažená v tomto ustanovení. Přípustnost dovolání nastává tehdy,

jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že kritéria přípustnosti dovolání uvedená v ustanovení § 237 o. s. ř. skutečně splněna jsou.

11. Skutečnost, že v dovolání vymezenou otázku odvolací soud řešil a že jeho rozhodnutí na jejím řešení závisí (pro napadené rozhodnutí bylo určující), je jedním z předpokladů přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř. (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2013, sen. zn. 29 NSČR 53/2013, nebo ze dne 28. 1. 2022, sp. zn. 24 Cdo 1710/2020).

12. Dovolatelka k přípustnosti dovolání vymezila tři otázky, jimiž má být přípustnost dovolání založena. Otázka, zda způsobuje nedostatek oznámení o odstraňování dřevin v ochranném pásmu distribuční soustavy podle § 8 odst. 2 nebo odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny porušení oprávnění provozovatele distribuční soustavy k odstranění a okleštění stromů podle § 25 odst. 3 písm. g) ve spojení s § 46 odst. 1 a odst. 9 energetického zákona (otázka i) přípustnost dovolání nezakládá, neboť na řešení této otázky není rozhodnutí odvolacího soudu založeno. K otázce, zda může orgán ochrany přírody podle § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny vydat po právu rozhodnutí, kterým by zakázal či omezil kácení dřevin v ochranném pásmu distribuční soustavy (otázka iii), se odvolací soud sice vyjádřil, avšak řešení této otázky nebylo pro rozhodnutí ve věci zásadní, šlo pouze o podpůrný argument, a navíc o skutkovou alternativu, která však v projednávané věci nenastala, a proto ani tato otázka přípustnost dovolání nezakládá.

13. Dovoláním napadený rozsudek závisí mimo jiné na řešení otázky hmotného práva, zda zakládá existence porostů vyšších než 3 m v ochranném pásmu distribuční soustavy v rozporu se zákazem § 46 odst. 9 energetického zákona stav, který ohrožuje bezpečné a spolehlivé provozování distribuční soustavy, a opravňuje tak bez dalšího žalovanou k vykácení takových porostů. Vzhledem k tomu, že uvedená právní otázka dosud nebyla v rozhodovací praxi odvolacího soudu řešena, dospěl dovolací soud k závěru, že dovolání je pro její řešení přípustné podle § 237 o. s. ř.

IV. Důvodnost dovolání

14. Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

15. Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu – sice správně určenou – nesprávně vyložil, případně ji na zjištěný skutkový stav nesprávně aplikoval.

16. Podle § 11 odst. 1 písm. i) energetického zákona je držitel licence (tj. též podnikatel v oblasti distribuce elektřiny - § 3 energetického zákona) povinen vykonávat licencovanou činnost tak, aby nedošlo k ohrožení života a zdraví osob, majetku, či zájmu na ochranu životního prostředí.

17. Podle § 25 odst. 3 písm. g) energetického zákona má provozovatel distribuční soustavy právo odstraňovat a oklešťovat stromy a jiné porosty, provádět likvidaci odstraněného a okleštěného stromů a jiných porostů ohrožujících bezpečné a spolehlivé provozování zařízení distribuční soustavy v případech, kdy tak po předchozím upozornění a stanovení rozsahu neučinil sám vlastník či uživatel.

18. Podle § 25 odst. 8 věty první energetického zákona je provozovatel distribuční soustavy povinen při výkonu oprávnění podle odst. 3 písm. g) co nejvíce šetřit práv vlastníků dotčených nemovitostí a vstup na jejich nemovitosti jim bezprostředně oznámit.

19. Podle § 49 odst. 1 věty první energetického zákona ochranným pásmem zařízení elektrizační soustavy je prostor v bezprostřední blízkosti tohoto zařízení určený k zajištění jeho spolehlivého provozu a k ochraně života, zdraví a majetku osob.
20. Podle § 46 odst. 9 energetického zákona v ochranném pásmu nadzemního vedení je zakázáno vysazovat chmelnice a nechávat růst porosty nad výšku 3 m.
21. Námitky směřující proti zjištěnému skutkovému stavu a proti hodnocení důkazů včetně znaleckých posudků, nezakládají přípustnost dovolání (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 4486/2017, nebo ze dne 27. 1. 2021, sp. zn. 25 Cdo 3296/2020, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 8. 2022, sp. zn. 25 Cdo 1907/2021). Při úvaze o tom, zda je právní posouzení věci odvolacím soudem správné, Nejvyšší soud vychází (musí vycházet) ze skutkových závěrů odvolacího soudu a nikoli z těch skutkových závěrů, které v dovolání na podporu svých právních argumentů zformuluje sám dovolatel (srov. například důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. 29 Odo 268/2003, uveřejněného pod č. [19/2006](#) Sb. rozh. obč., nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 10. 2013, sp. zn. 29 Cdo 3829/2011).
22. Z uvedených důvodů nelze při posouzení opodstatněnosti dovolání přihlížet k tvrzení o velikosti a umístění stromů a možnosti jejich ořezu, neboť příslušná skutková zjištění nejsou součástí skutkového stavu učiněného soudem prvního stupně, popřípadě soudem odvolacím, protože žalovaná (vedlejší účastnice) nepořídila fotodokumentaci stavu před zásahem a tím sezbavila možnosti prokázat, že stromy zasahovaly do vedení takovým způsobem, že nebyla jiná možnost, než je porazit.
23. Podstatou obrany dovolatelky i vedlejšího účastníka byl tvrzený havarijný stav a nezbytnost postupu podle § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny. Na základě uvedených zjištění odvolací soud konstatoval, že ve věci nešlo o havarijný nebo operativní zásah, respektive že stav stromů na pozemku žalobkyně nepředstavoval stav zřejmého a bezprostředního ohrožení života či zdraví nebo že by hrozila škoda značného rozsahu. Dále pak odvolací soud uzavřel, že ze strany žalované došlo k porušení jak ustanovení energetického zákona, tak také zákona o ochraně přírody a krajiny, a současně občanského zákoníku, přičemž se na základě odvolacích námitek podrobně věnoval především porušení povinností podle zákona o ochraně přírody a krajiny. Odvolací soud rovněž konstatoval, že oprávnění dovolatelky podle energetického zákona není bezbřehé a neomezené a je zapotřebí je posuzovat rovněž v kontextu dalších ustanovení jak energetického zákona, tak i dalších právních předpisů, jež dovolatelce stanovují také povinnosti, jež musí při výkonu svých oprávnění dodržovat, zejména povinností zajišťujících ochranu práv vlastníků dotčených pozemků a ochranu životního prostředí. Jelikož bylo prokázáno, že tyto povinnosti dovolatelka nesplnila, dopustila se protiprávního jednání, v jehož důsledku vznikla žalobkyni majetková škoda.
24. Dovolací soud se ztotožňuje s právními závěry odvolacího soudu, které odpovídají použitým právním předpisům a jejich logickému, systematickému i teleologickému výkladu.
25. Právo provozovatele distribuční soustavy odstraňovat a oklešťovat stromy vyšší než 3 m v ochranném pásmu distribuční soustavy je limitováno povinností šetřit práva vlastníků dotčených nemovitostí (§ 25 odst. 8 věta první energetického zákona) a respektovat zájem na ochraně životního prostředí [§ 11 odst. 1 písm. i) energetického zákona]. Nelze jednostranně zdůrazňovat práva žalované (byť odůvodněná veřejným zájmem) a nerespektovat přitom práva žalobkyně (jejichž ochrana je navíc rovněž ve veřejném zájmu na ochraně životního prostředí). Názor dovolatelky, že porosty v ochranném pásmu přesahující tři metry může bez dalšího pokácet, je již z tohoto důvodu nepřijatelný.
26. Dovolatelka je též povinna podle § 25 odst. 3 písm. g) energetického zákona určit rozsah odstraňovaného a oklešťovaného stromů, jenž má k její výzvě odstranit vlastník pozemku, případně

jej následně v uvedeném rozsahu provede sama. Jestliže bylo v projednávané věci prokázáno, že stanovený rozsah vymezila dovolatelka ve výzvě z 19. 5. 2014 tak, aby po zásahu byla zachována vzdálenost větví, stromů a kmenů od elektrického vedení o velikosti 4,5 m u stromů, na které lze vylézt, a 3 m u stromů, na které nelze vylézt, a současně bylo prokázáno, že u sousedních pozemků s přítomnými vlastníky tento rozsah i dodržela, nemůže se úspěšně bránit tvrzením, že v ochranném pásmu je oprávněna podle § 46 odst. 9 energetického zákona pokácet všechny stromy přesahující výšku 3 m, neboť tento postup sama nedodržovala ani v minulosti, ani při čištění ochranného pásma v roce 2016 u jiných pozemků. Dovolatelka sama v dovolání uvedla, že akceptovala pro bezpečný a spolehlivý provoz distribuční soustavy mimo lesní průseky rozsah čištění ochranného pásma umožňující pouhý ořez stromů a jiných porostů právě do takových rozměrů, že odstupová vzdálenost od krajních vodičů bude nejméně 3 m, aniž by bylo nezbytné stromy rostoucí v ochranném pásmu pokácet. Z výslechu znalce Ing. Smoly rovněž vyplynulo, že u starších stromů, u kterých již k ořezu došlo, nedochází k výraznému rozvoji koruny stromu.

27. Sama dovolatelka doposud nevykládala znění § 46 odst. 9 energetického zákona v tom smyslu, který nyní prezentuje v dovolání, a existenci porostů převyšujících výšku 3 m akceptovala jako bezpečnou za stanovených podmínek a umožnila ji i při kácení na jaře roku 2016 na sousedních pozemcích, jejichž vlastníci byli přítomni.

28. Dovolatelkou odkazovaná odborná literatura je citována neúplně. V komentáři k § 46 energetického zákona se uvádí: Je-li volný pruh třeba, za splnění povinnosti, resp. dodržení zákazu nenechávat růst porosty nad 3 m odpovídá provozovatel příslušné soustavy. Vlastníci či uživatelé dotčených nemovitostí jsou ovšem povinni jim tuto činnost umožnit. (viz ZDVIHAL, Zdeněk. § 46 [Ochranná pásma]. In: ZDVIHAL, Zdeněk, SVĚŘÁKOVÁ, Jana, MED, Jakub, OSADSKÁ, Jana a kol. Energetický zákon. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 827, marg. č. 22). V tomtéž komentáři k § 25 energetického zákona se dále uvádí: V rámci výkonu tohoto oprávnění (tj. oprávnění odstraňovat a okleštovat stromy a jiné porosty) je třeba přihlížet i k jiným zájmům, je totiž vhodné nalézt vzájemnou rovnováhu mezi jednotlivými zájmy a citlivě posuzovat „převážení“ jednoho z nich. Jedním z takových zájmů může být i zájem na ochraně přírody a krajiny (s. 680, marg. č. 89). Omezení, resp. zásah musí být opřen o zákonné cíle a důvody a musí být činěn jen v nezbytně nutné míře a nejšetrnějším z možných způsobů. Není přípustné omezovat vlastníka ve výkonu jeho oprávnění ve zvýšené míře tehdy, je-li možné požadovaného stavu dosáhnout bez využití zákonných oprávnění (s. 682 marg. č. 101).

29. Dovolací soud neshledal důvodnou námitku, že vzhledem k enormní délce elektrického vedení, respektive rozloze ochranných pásem, které žalovaná spravuje, po žalované nelze spravedlivě požadovat a je reálně neproveditelné, aby zjišťovala a dokládala u každého stromu dosažení blíže neurčeného stádia, kdy je již ohrožena bezpečnost a spolehlivost provozu nadzemního vedení. V této souvislosti lze poukázat na § 11 odst. 1 písm. d) a písm. m) energetického zákona, podle něž držitel licence (jímž je i dovolatelka) je povinen zajistit, aby práce spojené s výkonem licencované činnosti byly prováděny osobami s odbornou způsobilostí, a mít k plnění svých práv a povinností k dispozici potřebné lidské, technické a finanční zdroje. Z veřejně dostupných zdrojů je navíc známo, že dovolatelka je jednou z hospodářsky nejsilnějších akciových společností v České republice se základním kapitálem 60 miliard Kč a z výsledků řízení vyplynulo, že údržbu ochranných pásem provádí prostřednictvím smluvních subdodavatelů (jedním z nich je vedlejší účastnice). Za této situace neobstojí tvrzení o nemožnosti zachování postupu respektujícího práva majitelů dotčených pozemků a zájem na ochraně životního prostředí.

30. Dovolací soud tedy uzavírá, že existence porostů vyšších než 3 m v ochranném pásmu zařízení elektrizační distribuční soustavy nezakládá sama o sobě stav, který ohrožuje bezpečné a spolehlivé provozování distribuční soustavy, a neopravňuje tak bez dalšího provozovatele distribuční soustavy k vykácení takových porostů. Právo provozovatele distribuční soustavy odstraňovat a okleštovat

stromoví vyšší než 3 m v ochranném pásmu distribuční soustavy je tudíž limitováno povinností šetřit práva vlastníků dotčených nemovitostí a provádět kácení a ořez stromů jen v rozsahu nezbytném k zajištění bezpečného a spolehlivého provozování zařízení distribuční soustavy.

31. Dovolatelkou namítané údajně nesprávné hodnocení protokolu České inspekce životního prostředí ze dne 6. 10. 2017 jako vnitřně rozporného a spekulativního a odmítnutí důkazu výsledkem protokolujícího úředníka ČIŽP jsou projevem zásady volného hodnocení důkazů ve smyslu § 132 o. s. ř.; tyto důkazy ani neměly klíčový význam pro rozhodnutí ve věci samé, a nelze proto uvedený postup považovat za vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

V. Závěr

32. Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů ve výroku o věci samé správný. Protože nebylo zjištěno, že by rozsudek odvolacího soudu byl postížen některou z vad uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. nebo v § 229 odst. 3 o. s. ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání žalované proti rozsudku odvolacího soudu ve výroku o věci samé podle § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl.

Další články:

- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Nezbytná cesta](#)
- [Nepominutelný dědic](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)